

BOERDERIJENSTICHTING NOORD-HOLLAND

VRIENDEN VAN DE STOLP

Boerderijen Beeldbank: www.boerderijenstichting.nl | Volg Vrienden van de Stolp ook op Facebook

NIEUWSBRIEF NR. 97, JUNI 2019

MUSEUMBOERDERIJ
WEST-FRISIA

JONG LEVEN VOOR
OUDE STOLP

DE SCHOONHEID
VAN VERVAL

FOTO: KENNETH STAMP

sd — a
sander douma architecten

Noordervaart 73
1841 GB Stompvoren
072 - 503 98 47
post@sd-a.nl
www.sd-a.nl

TE KOOP

Een compleet modern melkveebedrijf bestaande uit een stolpboerderij, ligboxenstal, jongveestal en werktuigenberging met erf en land.

Parallelweg 3
1754 EC Burgerbrug
Noord-Holland

Informatie bij makelaar
ing. G.M. van der Velden

Kantooradres:
Noordervaart 30 A
1841 HA Stompvoren
072 503 97 97
noordholland@agriteam.nl

agriteam
MAKELAARS EN TAXATEURS

www.agriteam.nl

Hout 100% duurzaam

Bomen zuiveren de lucht en produceren zuurstof (O₂). Daarnaast nemen groeiende bomen CO₂ op. Dat betekent dat bossen het broeikaseffect verminderen en daarmee klimaatverandering tegengaan.

Tot in detail verantwoord maatwerk

Visser Hraam Noorder IJ- en Zeeweg 8, 1505 HG Zaandam
075-6177984 | www.timmerfabriekvisser.nl

Voor alle rieten daken
www.kooijmanrietdekkers.nl

Kooijman Rietdekkers

Rietdekbedrijf J.P. Kooijman B.V.
Ruigeweg 119A, Schagerbrug
T 0224 57 13 28 of 06 53 89 18 49

- dakvernieuwing
- renovatie dakconstructies
- aanbrengen isolatie/- platen
- reparatie en onderhoud
- dakramen en dakkapellen
- ontmossen

onderlinge DE VEENHOOP

Speciaal voor de brandverzekering van rietgedekte panden.
Goede voorwaarden met lage premies.

Voorbeeld: brand-/stormverzekering woonboerderij steen/riet vanaf 1,60 ‰ en woning steen/schroefriet vanaf 0,80 ‰.

Hoornseweg 2, 1687 ND WOGNUM, telefoon 0229 57 22 57
www.ovmdeveenhoop.nl, info@ovmdeveenhoop.nl

Stolpvrienden en -vriendinnen varend op weg naar stolpenland.

INHOUD

4 VARIA AAN STOLPENCOLLEGES	13 KIEK 48 EN 49
6 SIERTEGELS VAN EIGEN ONTWERP EN MAKELIJ	14 BINNENKIJKER WEST-FRISIA
9 VERSLAG VAAREXCURSIE	17 DE PRACHT VAN BUIKENDE MUREN
10 IN MEMORIAM CORNELIS DE JONG	19 STOLPEN IN HET NIEUWS

VOORWOORD EN UITNODIGING

'Jong leven voor oude stolp'. Onder deze titel rapporteerden we in Nieuwsbrief 93 hoe vier jonge mensen met elkaar een oude stolpboerderij met erf aan de Herenweg te Hoogwoud nieuw leven inbliezen door er twee woningen te realiseren. Na een langdurig vergunningstraject is in het najaar 2018 de restauratie met grote voortvarendheid en professionaliteit door Desley, Noor, Steven en Jessyca opgepakt. Toen ik er onlangs langsreed kreeg ik een gevoel van bewondering en trots. De wijze waarop het gebouw er nu al bijstaat toont hoe ze ontembaar, met veel liefde en energie werken aan hun project. Desley en zijn vrienden willen als ambassadeurs van de Community Vierkantdelers, nu ze volop aan het bouwen zijn, op de bouwplaats hun kennis en ervaring delen met hen die overwegen een stolp te kopen, te verbouwen en/of te restaureren.

En dat is precies wat we als Boerderijstichting BSNH met de Community willen. Jonge mensen, die nu met veel elan hun stolp verbouwen worden straks samen met vele anderen de nieuwe ervaringsdeskundigen. Regelmatig ontmoet ik jonge mensen die dromen van het kopen en restaureren van een stolp en op zoek zijn naar een geschikt object om te restaureren.

Voor wie wil deelnemen aan het erfbezoek op 20 juli a.s. van 15.00 tot 17.00 uur, stuur een e-mail naar: info@boerderijstichting.nl. Ik hoop u daar te ontmoeten.

Peter van Zutphen, voorzitter

De Nieuwe Proef, een voormalige proefboerderij in Spierdijk.

STOLPENCOLLEGE ERFDELEN EN ERFINRICHTING

Het is zondagmiddag in Spierdijk. Buiten pakken donkere wolken zich samen, maar binnen is het goed toeven in de Nieuwe Proef. Voorafgaand aan het stolpencollege Erfdelen en Erfinrichting doen ruim dertig Vrienden van de Stolp zich te goed aan rabarbertaart en paardenbloemlimonade van het erf. Daarna ontspint zich een middag vol tips over streekeigen erf, kas en moestuin. Hoogtepunt is het bezoek aan de bloeiende boomgaard.

Levend erf

‘Dit is een mooi voorbeeld van een Stolpencollege: de smaak van het erf proeven en kennis delen’, trapt voorzitter Peter van Zutphen af. ‘Dit jaar gaan we binnen de Stolpencommunity Vierkantdelers verder kijken dan de boerderij zelf en geven we in het project Levende Stolperven aandacht aan het erf en het landschap eromheen. We willen bewoners gaan helpen om nieuwe functies op hun erf toe te passen, zodanig dat cultuurhistorische en landschappelijke waarden

in balans zijn met het nieuwe gebruik. Zonder opgeheven vingertje, want dat past niet in deze tijd, maar vanuit kennis en inspiratie en door bewoners onderling.’

Erfdelen

De Nieuwe Proef, een voormalige proefboerderij, werd begin 2003 verbouwd tot acht appartementen. Daarnaast is er in de voormalige dars een gemeenschappelijke ruimte en er is ook een gezamenlijke

keuken, waar iedere vrijdag samen wordt gekookt. ‘We doen aan erfdelen, volgens het principe ‘kostenmaker is kostendrager’. De kosten worden zo correct mogelijk doorberekend aan diegene die ze maakt of de voorzieningen gebruikt’, zegt Arie van den Brand, bewoner van het eerste uur. We zijn met een aantal vrienden begonnen en langzaam is deze groep ontstaan, een nieuw soort coöperatie. Als er iemand bijkomt gaan we eerst een half jaar proefwonen: kijken of het van beide kanten bevalt. Want je koopt wel een appartement en investeert in deze groep. Er zijn diverse commissies en werkweekenden, samen zorgen we goed voor stolp en erf,’ aldus Van den Brand.

Streekeigen

Nicky Schuurman, ervenconsulent bij Landschap Noord-Holland, vertelt over streekeigen inrichting: ‘We vinden het jammer als een historische boerderij plaatsmaakt voor een cataloguswoning, maar het is net zo jammer als een erf zijn historische karakter verliest. Stolp en erf zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden, maar ook het landschap bepaalt de structuur van een erf. Een streekeigen erf met originele beplanting levert een bijdrage aan de biodiversiteit. Zo houden vogels van een traditioneel takkenbosje met geriefhout. Moestuinen, stinzenbollen en siertuinen trekken bijen en andere insecten aan. De stolp blijft altijd de blikvanger, met de bijgebouwen sober en niet te dicht bij de boerderij. Er is altijd uitzicht op het landschap, want de boer wilde zijn vee graag vanuit de stolp in de gaten houden. Het erf kan omzoomd worden door leibomen, knotbomen of een struweelhaag. Traditionele bomen zijn eik, iep, linde, paardenkastanje, es, schietwilg en voor de herenboerderijen de beukenboom. Voor wie minder grote bomen wil, zijn de zachte en ruwe berk, de zwarte els en de veldesdoorn streekeigen. Erven worden verder gemarkeerd door sloten en als die er niet zijn, door hagen van liguster, meidoorn, beuk of els. Verder help je de natuur met nestkastjes, een takkenril van snoeihout en bloemrijk grasland in de boomgaard’, adviseert Nicky Schuurman.

Oude appels en peren

In de bloeiende boomgaard van de Nieuwe Proef vertelt Cees Vroegop over de POMologische Vereniging Noord-Holland. Die verzamelt oude, streekeigen appel- en perenrassen in boomgaarden in de Beemster en bij de Abdij van Egmond. Daarnaast geven ze cursussen onderhouds- en vormsnoei en weten ze alles van het (ecologisch) bestrijden van ziekten en plagen. ‘We blazen nieuw leven in oude fruitrassen, want die moeten steeds vaker plaatsmaken voor de supermarktrassen Jonagold en Elstar. Het liefst promoten we hoogstambomen vanaf vertakking op 1,80 meter. Daarom houden we open dagen waarop getest en geproefd kan worden’, aldus POM-voorzitter Vroegop. ‘Vanaf 100 kilogram oogst kan er ook eigen sap

geperst worden,’ voegt Rogier Tan van Appel van Opa toe. Hierna geeft bewoner Jupp Reichert een korte rondleiding door de stolp. Het dubbele vierkant is na de verbouwing in het zicht gebleven en er is daglicht als je vanuit de appartementen de gang in stapt.

Italiaans dineren

Tot slot neemt tuinspecialiste Riet Vroegop het woord. Als er een vraag komt over een erf, gaan zij en Cees beiden kijken: hij adviseert voor de boomgaard, zij voor de tuin. ‘De tuin krijgt vanzelf aandacht omdat hij direct aan de stolp grenst. Maar zorg ook dat je geregeld in de boomgaard bent, zodat je ziet hoe het met de bomen gaat. Plaats een kippen- of konijnenhok of bijenkorf, zodat je er iedere dag even moet zijn. Maak ruimte om een eettafel neer te zetten en op zijn Italiaans te dineren. Dan wordt het hele erf een plek voor beleving en mooie herinneringen’, besluit de tuinspecialiste. En daarna toasten de bezoekers met huisgemaakte cider op dit mooie Stolpencollege, terwijl de regen het erf inmiddels rijkelijk besproeit.

Angeli Poulssen

Kijk voor meer informatie op

www.denieuweproef.nl
www.natuurlijkezaken.nl
www.hoogstamfruitnh.com
www.appelvanopa.nl
community.monumenten.nl

College in de boomgaard door Cees Vroegop en Rogier Tan.

Arie van de Brand spreekt.

Bewoner Jupp Reichert geeft rondleiding.

Bezoekers verkennen de tuin.

In de kas.

EEN SMUIGER ANNO 2012 IN EENIGENBURG

Tot circa 1900 lieten welgestelde boeren een fraai betegelde schouw bouwen in hun stolpboerderij. De schouw had een rechte achterwand of, nog luxer, een naar voren gebogen achterwand. In dat laatste geval spreken we van een 'smuiger'. In met name West-Friesland en de Zaanstreek zijn nog steeds talrijke smuigers te vinden en voor de huidige stolpbewoners vormen zij vaak een trots bezit. Maar wat als je stolp geen smuiger heeft en je er toch graag een wilt hebben? Pieter en Ans Wokke uit Eenigenburg maakten er zelf een!

Verbouwing

Pieter en Ans kochten de stolp met de naam 'Op hoop van zegen' in het pittoreske Eenigenburg in 1972. Het gaat om een langhuisstolp, met een lang voorhuis aan de weg en daarachter een stolp. Het voorhuis is in 1915 gebouwd, ter vervanging van een ouder voorhuis dat langer en smaller was. Toen het echtpaar de stolp kocht, was hij nog helemaal in oude staat. 'De hooiberg was nog open, de koeienstal was intact en in het voorhuis sliepen de toenmalige bewoners in bedsteden', vertelt Pieter. Wat volgde was een jarenlange verbouwing die zij volledig zelf uitvoerden. Pieter ontpopte zich tijdens deze periode als een ware alleskunner: of het nu timmerwerk was, het bouwen van een schoorsteen, funderingsherstel of het plaatsen van nieuwe ramen, hij deed het allemaal zelf. De verbouwing werd kamer voor kamer aangepakt, want het gezin wilde hier direct kunnen wonen. Ans: 'We hadden twee jonge kinderen en wilden niet jarenlang op een bouwplaats wonen'. Daarom werd eerst het stolpdeel opgeknapt en daarna het voorhuis. Pas in 2012 is de laatste ruimte van het voorhuis voltooid.

Authentiek

Wie het huis nu bezoekt, waant zich in een stolp met een bijzonder goed bewaard gebleven interieur uit vervlogen tijden. De wanden zijn van hout en voorzien van fraaie deuren en lijstwerk, in de keuken pronkt een waterpomp, de vloeren zijn van oude plavuizen en in de voormalige stal vinden we een bedstede. Dit alles wordt nog eens versterkt door de zorgvuldige aankleding met meubels, antieke voorwerpen en Makkumer borden op speciale bordenlijsten tegen de muur. Schijn bedriegt echter: het interieur is volledig nieuw gemaakt door Pieter en Ans. Dit is echter met zoveel vakmanschap en oog

voor detail gedaan, dat het eigenlijk niet te onderscheiden is van een origineel interieur. Ook de toegepaste kleuren dragen bij aan de authentieke sfeer in de stolpboerderij. Niet verwonderlijk, want Pieter is van huis uit restauratieschilder. Een van zijn specialiteiten is imitatiewerk, oftewel geschilderde imitaties van hout en marmer, en ook dit is terug te vinden in de boerderij. Inspiratie voor de vormgeving van de kamers vond het echtpaar in boeken en in musea in heel Nederland. Pieter vertelt: 'Als wij een museum bezoeken, zien we altijd wel iets dat ons aanspreekt en dan maken we het na'.

Wandtegels

In 1980 vatten Pieter en Ans het idee op om wandtegels te verwerken in de boerderij. In de 17e, 18e en 19e eeuw werd dit veel gedaan: men plaatste tegels onder meer in haarden, als onderrand van een muur, maar ook als compleet betegelde wanden. Pieter besloot de wandtegels niet te kopen, maar zelf te maken. Hij kocht hiervoor een speciale oven, want wandtegels worden gebakken bij een temperatuur van meer dan 1000 graden. Hierna volgde een jarenlange periode van experimenteren met glazuren, schilderen en bakken. De kunst werd afgekeken bij Koninklijke Tichelaar in Makkum, een bedrijf dat al sinds de 16e eeuw bestaat en tegenwoordig een begrip is op het gebied van keramiekproductie. Pieter maakt de tegels op een manier zoals dat eeuwenlang in Nederland is gedaan. De uit klei gevormde plakken worden eerst zonder glazuur of beschildering gebakken, zodat zogenaamde 'biscuittiegels' ontstaan. Dit doet Pieter niet zelf, maar hij koopt deze tegels in Friesland. Hierna brengt hij een laag tinglazuur aan, waardoor een witte ondergrond ontstaat. De gekozen beschildering wordt overgebracht op overtrekpapier, waarna Ans op de lijntjes

heel veel kleine gaatjes prikt. Zo ontstaat de priktekening, ook wel de 'spons' genoemd. Het papier wordt vervolgens op de tegel gelegd en hier wordt houtskoolpoeder overheen gestrooid. Het poeder komt door de gaatjes op de tegel terecht, waardoor de afbeelding is overgezet. Op basis daarvan schildert Pieter de tegel met een mengsel van glazuur en kobaltoxide. Hierna worden de tegels gebakken en zijn zij klaar om te worden geplaatst. Dit klinkt wellicht als een eenvoudig proces, maar het maken van tegels vergt zeer veel kennis en kunde en het is bijzonder knap dat Pieter zich dit ambacht eigen heeft gemaakt. In de boerderij zijn alleen blauw geschilderde tegels verwerkt, maar Pieter maakt tegenwoordig ook tegels met paarse beschildering op basis van mangaan.

Smuiger

Eerst maakte Pieter wandtegels voor de haard in de woonkamer, waaronder zuilen met engeltjes en bloemen over een rij verticale tegels. Hierna volgde de keuken, waar een complete muur is voorzien van wandtegels. De meeste tegels zijn onbeschilderd en op hun kant geplaatst, als ruiten. 'Dit zagen we op die manier in het museum in Hindeloopen en dat hebben we gekopieerd', vertelt Ans. Ook zijn in de keuken tegeltableaus te vinden. Dit zijn grote afbeeldingen die over meerdere tegels zijn geschilderd, bijvoorbeeld bloemenvazen en vogelkooitjes. Inspiratie voor hun volgende tegelproject vonden Pieter en Ans in het Openluchtmuseum in Arnhem. Zij bezochten hier de stolpboerderij die in 1948 vanuit Zuid-Scharwoude is overgebracht naar het museum. In die stolp zagen zij een smuiger en meteen waren ze

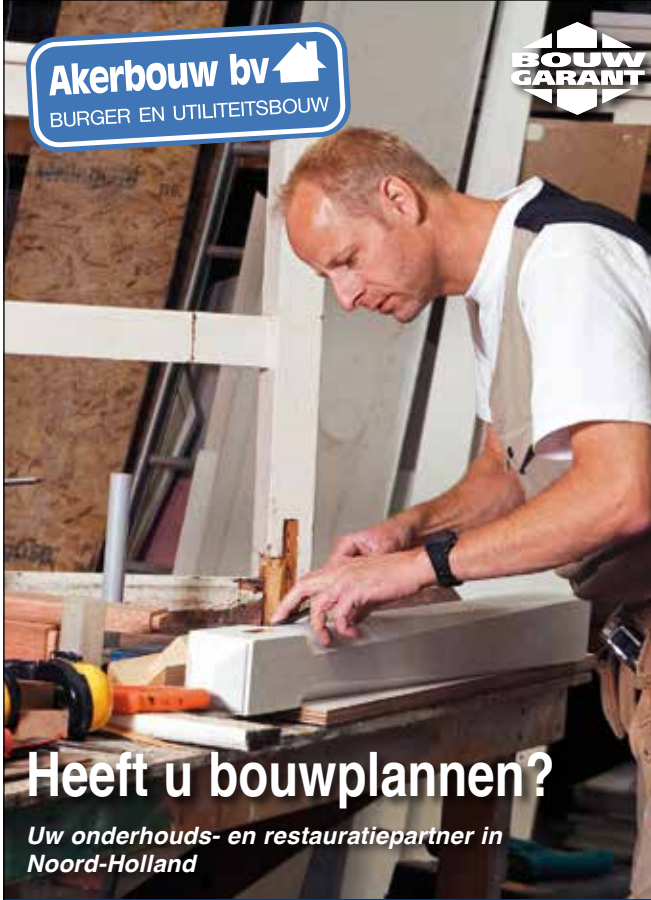
verkocht. Dit wilden zij ook in hun boerderij! De klus begon in 2010 en het schilderen van de tegels kostte Pieter in totaal 500 uur. Voor het midden van de boezem kozen zij voor een grote bloemenvaas, een ontwerp van de bekende tegelschilder Adam Sijbel (1746-1803). Het resultaat van die noeste arbeid mag er wezen: de smuiger is werkelijk prachtig en komt perfect tot zijn recht in de voorste kamer van de boerderij, die inmiddels de 'smuigerkamer' heet. De stolp is een echt pronkstuk rijker!

DD

Akerbouw bv
BURGER EN UTILITEITSBOUW

BOUW GARANT

Heeft u bouwplannen?

Uw onderhouds- en restauratiepartner in Noord-Holland

Akerbouw B.V. Geesterweg 6, 1911 NB Uitgeest
T: 0251-315817 info@akerbouw.nl www.akerbouw.nl

PROVIS
BOUWKUNDIG ADVIES

Provis bouwkundig advies
Oudegracht 234, 1811CR Alkmaar
072 2200167
info@provisadvies.nl
www.provisadvies.nl

Aannemersbedrijf M. Duinmaijer B.V.

Nieuwbouw
Utiliteitsbouw
Verbouw
Onderhoud
Restauratie
Kozijnen en lijstwerk

M.C. van Voordenstraat 2
1483 GB De Rijp
tel.: 0299 673487
duinmaijer@duinmaijer.nl
www.duinmaijer.nl

BOUW GARANT

KWANTES
makelaardij

de sleutel tot bezit

UW STOLP VERKOPEN?
Dat roept vragen op ...

Waar begin ik? Wat is mijn stolp waard?
Hoe verloopt een verkoop traject?
Wat zijn de kosten? Waar moet ik op letten? Hoe krijg ik de beste prijs voor mijn stolp?

Bel ons voor helder en vrijblijvend advies

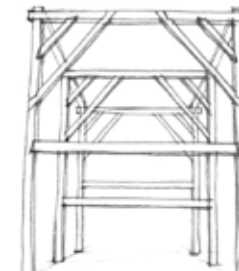
Kwantes Makelaardij, Middenweg 9 te 1619 BL Andijk
www.kwantesmakelaardij.nl | 0228-59 22 44

NVM BUITEN STATE Makelaars funda in business R

ARCHITECTENBUREAU KLEIN

restauratie
transformatie
nieuwbouw
verbouw

Zaanweg 59, Wormerveer
075-6287686, www.kleinbv.nl

ook uw stolpboerderij kan energie-neutraal!

WARMTEBELANG
Duurzame energielopende

AARDWARMTE:
Comfort in
4 seizoenen

www.warmtebelang.nl

VERSLAG VAN DE VOORJAARSEXCURSIE VAREN LANGS STOLPEN

Een goedgemutst gezelschap stolpenliefhebbers stapte in Nieuwe Niedorp (een dorp met een pracht aan stolpen) aan boord van de salonboot die ons niet langs maar naar stolpen zou brengen. De eerste, pontificaal aan de West-Friese Omringdijk, Braakpolder, ooit gebouwd door een Breebaart (zie Binnenkijker 80 op de website van de Boerderijenstichting). Hij was het aan zijn burgemeestersstand verplicht om een kapitale stolp neer te zetten met een imposante voorgevel. Zo kapitaal dat-ie eeuwen later met behoud van het ruimtelijk effect in tweeën gesplitst kon worden. Architect Gunnar Daan heeft ten behoeve van die splitsing een aantal slimme en door-dachte ingrepen gedaan en Jan-Dirk Hoekstra voegde daar recent nog enkele aan toe. Kortom: een voorbeeld. Denk daarbij twee prachttuinen, eigenhandig gecreëerd in het bij aankoop kale land en je snapt dat de eigenaars er met heel veel genoeg wonen en dat de bezoekende excursiegangers danig onder de indruk waren van het geheel.

Boottocht, lunch en koffie op het water zorgden voor een waar vakantiegevoel. 's Middags werd een grote stolp annex paardenhouderij bij Verlaat bezocht. De grote stolp met imposant open vierkant en vide is geheel voor de mensen bestemd. De paarden staan in ruime schuren op het erf waar boerenzwaluwen af en aan vlogen. Tenslotte bezochten we in Waarland een kleine, door Maarten

Koning uiterst zorgvuldig gedetailleerde stolp met drie vierkant-palen. De vierde bleek in de weg te staan en werd, omdat het vierkant niet dragend is, weggelaten. Ook daar troffen we trotse blide eigenaars en excursiegangers die onder de indruk waren.

WE

Cornelis de Jong (rechts) voor een stolp in de Schermer.

DE BOERDERIJEN(VER)BOUWER VAN NOORD-HOLLAND

CORNELIS DE JONG VOCHT VOOR STOLPEN

De prachtigste parmantige stolppunten die boven de dijken uitpieken, De Rijk met meer monumenten dan welk dorp dan ook, het Zuiderzeemuseum, de botterwerf in Spakenburg. Ze werden allemaal in het hart gesloten van Cornelis de Jong. De architect uit de Beemster heeft heel wat monumentale panden gered van de sloophamer en Noord-Holland verrijkt.

Te vuur en te zwaard

Dat geldt allereerst voor vele historische pakhuizen in De Rijk, waar de houten huizen onder asfalt en beton dreigden te verdwijnen. Cornelis voorkwam dat ze sneuvelden door de vooruitgang en plaatsmaakten voor doorzonwoningen. Als het moest, richtte hij er een politieke partij voor op en streed hij te vuur en te zwaard. De huisjes rond de voormalige Zuiderzee werden veiliggesteld in het Zuiderzeemuseum, net als huisjes op de Zaanse Schans die de Zaanse bouwkunst koestert, en dan hebben we

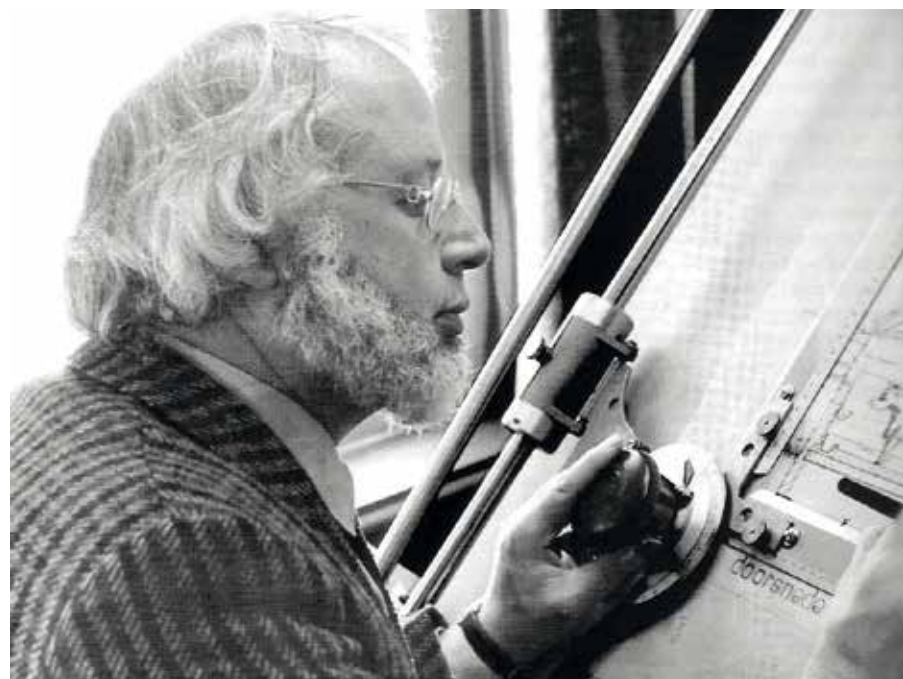
gelukkig nog de stoere aanblik van de Spakenburgse botterwerf. De mooiste die ik ken en die me altijd weer terug in de tijd zet. Zonder Cornelis was Noord-Holland een stuk saaier en eenvormiger geweest. En minder herkenbaar als Noord-Holland. Maar de provincie moet verder zonder de bevlogen architect die ons dit jaar ontviel. Een verlies dat we moeten nemen en dat ons meteen met een verantwoordelijkheid opzadelt om zijn gedachtegoed te behouden en door te geven.

Actievoerder

Cornelis was architect/actievoerder die vanaf de jaren zestig stolpen en dorpen redde. Maar hij bouwde later ook historiserend nieuw om plekken weer de sfeer van weleer te geven. Zijn archief telt 1200 werknummers. Dus kijk maar goed om je heen in het polderland. Voor je het weet, zit de hand van Cornelis achter die stolp die je altijd bewondert.

Socialist

Cornelis de Jong werd in 1930 geboren in Doorn, de jongste in een gezin met negen kinderen. Zijn vader was aannemer en socialist, die het conservatieve Doorn verhuisde voor Amsterdam.

In Amsterdam maakte Cornelis de Tweede Wereldoorlog mee die diepe indruk op hem maakte. Hij zag hoe zijn joodse vriendjes en vriendinnetjes en joodse burens werden afgevoerd. Van zijn klas overleefden maar twee mensen de oorlog. Die oorlog heeft hem voor de rest van zijn leven getekend. Strijdbaardig als hij was, kwam hij in verzet tegen onrecht. Hij sloot zich aan bij de CPN, maar haakte weer af toen het communistische systeem faalde.

Aldo van Eyck

Cor volgde de middelbare technische school in Haarlem en de hogere technische school in Amsterdam. In de hoofdstad leerde hij het architectenvak aan de Academie van Bouwkunst (1954-1959) met als leermeester Aldo van Eyck.

Hij ontvluchtte de stad en kwam in 1959 in het destijds langzaam verpauperende dorp De Rijk terecht, waar hij beheerder werd van het Museum in 't Houten Huis en ook bouwkundige opdrachten binnenhaalde.

Toen hij de aftakeling van de houtbouw in zijn dorp om zich heen zag oprukken, richtte hij met enkele geestverwanten de actiegroep Redt De Rijk op en daarna de politieke partij Dorpsbelangen. Ruzie met de autoriteiten was het gevolg, maar ook werden de ogen geopend voor de aanwezige bouwkunst en de erkenning van De Rijk als beschermd dorpsgezicht. Hij zorgde ervoor dat cultureel centrum De Groene Zwaan werd behouden en stond aan de wieg van dit Paradiso van de polder.

Meerwaarde

In 1977 verhuisde hij naar Middenbeemster. In de grote, fraaie stolp die hij Meerwaarde doopte, vestigde hij ook zijn architectenbureau. Zijn rebelse geest zit in de naam van de boerderijk, want deze verwijst naar de meerwaardetheorie van Karl Marx over hoe de baas rijker wordt door de arbeid van zijn personeel.

Ruim twaalfhonderd werknummers telt zijn archief. Tal van opdrachten voor restauratie of nieuwbouw van woningen en fabriekjes, hotels en restaurants, scholen en bibliotheken, gemeentehuizen (die van Beemster in stolpvorm), een scheepswerf en meer dan 200 stolpboerderijen.

Stolp te kijk

Cor maakte deel uit van commissies bij welstandszorg en de Culturele Raad Noord-Holland. Hij leverde grote inbreng aan de tentoonstelling 'De stolp te kijk', die de stolp op de kaart zette met onder meer met het gelijknamige boek. Die tentoonstelling vormde de aanzet tot de in 1988 opgerichte Boerderijenstichting, waarvan Cor tot in 2004 bestuurslid was. Er werd vaak vergaderd in zijn stolp, waar hij gastheer was én een gids voor kennis en waardering van de stolp.

Advies

Cor lanceerde de term 'poenhoeve' als er ergens een megalomane stolp was herbouwd of verzezen. Hij adviseerde nieuwe bewoners fasegewijs en met respect voor de originele indeling te verbouwen en ruimtes in de stolp leeg te laten in afwachting van een latere invulling. Zijn filosofie: 'Met het universum doe je ook niets.' Cornelis de Jong is ontegenzeggelijk de man die stolpenland mooier heeft gemaakt. In 2003 waren Cor, zijn vrouw Maja en zoon-fotograaf Floris betrokken bij de grote stolpenkalender en in 2004 verscheen het fraaie boek 'Architectuur als ambacht' met de levensloop van Cornelis en de verhalen die Maja had opgetekend. Hij kreeg voor zijn inzet in 2003 de Stolp Award. In 2008 ontving hij de cultuurprijs van de stolpenrijke gemeente Beemster.

Herbestemming

Cornelis de Jong liep voorop bij de herbestemming van boerderijen en juichte toe dat er ook functies als een bibliotheek of dierenasiel in kwamen. Alles voor het behoud. Zijn werk wordt omschreven als

Gemeentehuis Beemster, naar een ontwerp van Cornelis.

De Barmhartige Samaritaan, een restauratie van Cornelis.

'ambachtelijk, mensvriendelijk, met veel oog voor de omgeving en aandacht voor het detail'.

Cornelis was ook een eigenzinnige vechter en waaide niet met alle winden mee. Hij had het hart op de tong. Met zijn dwarse karakter ging hij in tegen het idee dat bouwen op de eerste plaats strak, efficiënt, functioneel en rationeel moest zijn. Hij vond het vreselijk hoe stolpen werden 'mishandeld'. Boeren zagen niets meer in de onpraktische stolp, een in onbruik geraakt type, maar Cornelis streed voor behoud.

Nieuw

De stolpvorm kwam ook terug in zijn nieuwbouwprojecten, zoals het gemeentehuis in Middenbeemster. Maar ook de restaurants van AC zijn beroemd geworden door de herkenbare stolpvorm die Cornelis er aan gaf. Zijn roem reikt zelfs tot in Japan, waar hij meewerkte aan de ontwikkeling van Holland Village nabij Nagasaki. Zijn laatste architectuurproject was een wijkje in Middenbeemster.

Erfenis

Evert Vermeer, voormalig voorzitter van de Boerderijenstichting en burgemeester van Heerhugowaard, stelt dat dankzij de inspanning van architecten zoals Cornelis de karakteristieke piramides nog het landschap sieren. Een erfenis die moet worden gekoesterd en waar we nog jaren rente van trekken, maar die ook moet worden veiliggesteld voor de toekomst. 'Hij is ons daarin voorgedaan. Maar het is niet alleen maar nostalgie, hij heeft ook laten zien hoe je dat op een eigentijdse manier kunt doen.'

Rien Floris
(Met dank aan Mart Groentjes en archief Noordhollands Dagblad)

- hoveniersbedrijf
- tuinontwerp en adviescentrum
- sport en recreatie
- tuinwinkel

voor een passende
omgeving
bij uw
woning

Het Woud 10 - 1688 JE Nibbixwoud - telefoon 0229 - 57 16 29

E-mail hoveniers@floridus.nl

www.floridus.nl

Van Lierop houdt uw monument leefbaar...

- > HOUTINSECTENBESTRIJDING
- > ZWAMBESTRIJDING
- > HOUTHERSTEL MET EPOXYTECHNIEK
- > VOCHTBESTRIJDING / KELDERAFDICHTING
- > INSPECTIE-ABONNEMENTEN

MEER DAN
50
Jaar
ERVARING

Van Lierop
Conserveert & Herstelt Hout | Verdrijft Vocht

0172 43 35 14
www.vanlierop.nl

GRATIS INSPECTIE
VRAAG NAAR DE VOORWAARDEN

NVPB

KIEK 48

Bron RAA/ Foto C. Kleppe

Rob van Gerve uit Warder meldt dat de foto van Kiek 48 ook als illustratie is opgenomen in de nieuwste uitgave 'Geen soldaat kan de polder regeren!' van de Vriendenkring van de Hondsbossche. Dit boek behandelt de geschiedenis van de Noord-Hollandse waterschappen tijdens de Tweede Wereldoorlog. Op bladzijde 93 staat vermeld dat de onderhavige stolp achter een van de in de lente van 1944 aangelegde noodkaden in de polder Zeevang staat, in het dorpje Warder. Van Gerve doet helaas geen verdere mededeling over het mogelijke bestaan van de stolp. Warder moet kloppen, want ook het Waterlands Archief reageert en plaatst de stolp in Warder. 'De foto komt namelijk uit het dagboekje van de toenmalige opzichter, de heer C. Kleppe,' weet een archiefmedewerker te melden.

KIEK 49

Een echte zomerkiek deze keer, kijk maar naar de jonge bomen die mooi in blad staan. De stolp is bijna recht van voren gefotografeerd, terwijl het zonnetje er recht boven staat. Wat staat er hier op het erf een klassieke boerenweelde bij elkaar. Een vorstelijk voorerf van louter gras met een smalle oprijlaan tussen twee bomenrijen achter een fantastisch uitgevoerd, houten toegangshek. Een polderpaleis waardig. Drie witte leggers en een serie gepunte heklatten die van links naar rechts golven, en uiteraard ook omgekeerd. De rijk geornamenteerde, witte hekpalen aan weerszijden zijn zonder meer fraai te noemen. Twee vazen als bekroning met daaronder een dekplaat en daar weer onder een zandlopermotief boven vier verticale, langgerekte, donkere lijnen die buitengewoon harmoniëren met het ritme van de heklatten. Aan beide zijden is het hek afgewerkt met een identiek uitgevoerde en tot de helft van de hekpaal reikende, geschulpte plank. Klasse, en ja, van de bovenste plank.

Gietijzeren deуроoster en T-ramen

Met een links achter het grote hek nog een hek, met witte, gepunte hekpalen deze keer, dat op een smalle dam een smalle strook land verbindt met het oprijpad. Deze strook land ligt, middels een sloot, gescheiden van het voorerf. Een opmerkelijke indeling. Op het verder lege voorerf de eenvoudig uitgevoerde stolpboerderij. Maar hierin schuilt nu juist de kracht van de schoonheid. Onder de strakke bakgoot tellen we vijf T-ramen (een, twee en weer twee) in een afgewogen ritme. Een trappetje van twee treden leidt naar de voordeur, waarin een groot formaat gietijzeren deуроoster de boerensjiek vertegenwoordigt. Zonder twijfel met een koeienkopje in het midden. De witte kozijnen doen deur, bovenlicht en raampartijen helder afsteken tegen de donkere, bakstenen voorgevel. De twee kleine witte rechthoeken in de deur zijn bijna een signaal, maar voor wie? En wat zou het betekenen? Het voorste dakvlak ligt strak onder de dakpannen, van bakgoot tot nok. Slechts een enkel vierpans dakraam. Achter de boom, die voor schaduw zorgt, geen topgevel, geen dakkapel, wel een rechte schoorsteen die bijna boven de nok uitsteekt. Op de beide hoeken van de korte

nok twee sierlijke pylonen, in de vorm van een zuiltje en van hout geconstrueerd. Een soort variant op de makelaar in een topgevel, hier toegepast op de punt waar nok en dakvlak bij elkaar komen. Een sterk staaltje van simpele sier.

Boomgaard

Uiterst links het begin van een kleine hoogstamboomgaard. Vlak voor de stolpboerderij een elektriciteitspaal met hoog in de voorgevel de energie ontvangende, witte pot van porselein. Een 'collega'-electriciteitspaal staat vooraan in de berm van een schuine oprit in wat vast en zeker de een of andere polderdijk moet zijn. Een bovengrondse elektriciteitsdraad is op de foto niet te zien. Wel zichtbaar is de pure schoonheid van deze prachtige stolp op een dot van een erf bovendien. Wonderschoon. Het lijkt wel een sprookje. Sprookje? Dat zal blijken zodra reacties op deze kiek bij het secretariaat (zie colofon) binnenkomen. Want dat willen we nu wel weten: waar is dit en waar staat ze, deze polderbeauty, deze schitterende schoonheid.

WM

FOTO: AANGELEVERD

STAMPIJ IN WEST-FRISIA

Behalve plannen voor de toekomst zorgt museumboerderij West-Frisia in Hoogwoud deze zomer ook voor flinke stampij. Foto-graaf Kenneth Stamp toont er in het vierkant een serie grootformaat foto's van mensen die in hun stolp wonen, werken en leven. Allemaal fraaie, fotografische beelden die evenveel innemende verhalen vertellen. De stolp centraal en Stamp op z'n allerbest. De tentoonstelling 'Wonen, werken en leven in een stolpboerderij' is tot 15 september (donderdag t/m zondag, 13 tot 16.30 uur)

te zien in West-Frisia, Koningspade 31. Ga vooral kijken en genieten. Entree € 4,-.

FOTO: KENNETH STAMP

MAATWERK,
DE PERFECTE
OPLOSSING!

BoudewijnHosmus®
Keuken ambacht

KRUISWIJK 30 | 1761 AR ANNA PAULOWNA | 0223 52 00 55 | BOUDEWIJNHOSMUS.NL

In de Binnenkijker kijken we binnen in de interieurs van stolpen. Deze verschillen nog meer van elkaar dan de buitenkanten. De zoektocht naar en het toepassen van nieuwe functies gaat onverlet voort. Prachtige voorbeelden halen de publiciteit of krijgen aandacht in onze nieuwsbrief. Soms is een mens geneigd een nieuwe functie (bijna) te vergeten, omdat deze al langer opgeld doet, maar ook een museumboerderij moet in zijn gekozen herbestemming blijven investeren. Ga maar kijken bij West-Frisia.

Het is echt Hollands weer als ik over de rietkraagrijke Langereis oostelijk West-Friesland binnenrij. Blauwe luchten met spectaculaire witte bloemkoolwolken. Natuurlijk staat er een zacht zuidwestenwindje. Het landschap is hier buitengewoon leesbaar met veel water in een uitgestrekt en open polderland, waar de kerkstorens van Aartswoud en Hoogwoud de gelijknamige lintdorpen markeren. Bomen vol blad en de punttaken van stolpboerderijen maken van dit groene en grazige uitzicht een Noord-Hollands schouwspel. Op het oog o zo gewoon, maar dit is nu juist het karakteristieke kenmerk van onze mooie provincie.

Museumboerderij West-Frisia

Na een florerend en rijk bestaan als agrarisch bedrijf kreeg deze fraai gelegen stolpboerderij in het midden van de jaren 1980 een toentertijd nieuwe bestemming. Honderd procent naar de zin en tot groot genoegen van de laatste eigenaar Adriaan Donker, die niet uit het juiste boerengeriefhout bleek te zijn gesneden, maar daarentegen wel beschikte over een grote culturele belangstelling en gastvrijheid. Adriaan zelf stond aan de basis van de stichting die tot op de dag van vandaag de stomp als museumboerderij exploiteert. West-Frisia is een uitzonderlijk goed bewaard gebleven veehouderij waar kaas werd gemaakt en waarvan de inrichting, daterend van rond 1900, de unieke basis is. Bezoekers kunnen hierdoor als het ware terugreizen in de tijd gedurende een rondgang door de volledig ingerichte woonvertrekken met schouw en rustgevende bedsteden. Adriaan Donker was behalve zeer geïnteresseerd in de West-Friese cultuur ook een verwoed verzamelaar. Dit is in West-Frisia onder andere zichtbaar gebleven via een grote verzameling boerengereedschappen en mooie boerenwagens op de dars, maar vooral met attributen voor de kaasmakerij die bijvoorbeeld op een ruime zomerstal overzichtelijk zijn tentoongesteld. In de woonkamers veel aandacht voor de boerendracht met kleding en een verzameling hullen en kappen. Daar eveneens allerlei gebruiksvoorwerpen en boerensier: koperen

ketels, Oosters porselein, schilderijtjes, portretten en kinderspeelgoed. De nieuwe beheerders (sinds 2017) Esther de Best en Ed Smit lopen over van enthousiasme tijdens een rondgang door dit kleine Versailles in Hoogwoud. En ze hebben grote plannen, want ze betogen beiden, bijna om het hardst, dat een museumboerderij in deze tijd vooral aantrekkelijk moet blijven. Liepen de bezoekersaantallen van 1000 aanvankelijk op tot de huidige ongeveer 4000, op dit laatste aantal stagneert het alweer jaren, weten zij. De reden is zowel eenvoudig als begrijpelijk. Een stolp anno 1857 is nu eenmaal niet ingericht voor groepsbezoeken en heeft niet de voor musea normale voorzieningen, zoals toegankelijkheid voor iedereen en groepen. Zo ontbreekt er bijvoorbeeld een invalidentoilet. En dat is niet het enige.

Nieuwe plannen aan de Koningssade

De afgelopen decennia was het gebruikelijk ruimte te maken voor evenementen en groepsbezoeken door met delen van de collectie te gaan slepen. Niet bevorderlijk voor de staat van het materiaal en veel werk, betogen Esther en Ed. Met het bestuur maakten zij een plan voor een extra ruimte op het erf van West-Frisia. Een passend plan uiteraard, waarvoor ondertussen veel waardering en steun is gekomen. Een ontvangstruimte in de vorm van een kapberg moet ruimte bieden aan het ontwikkelen van meer activiteiten en educatie. Daarbij moet vooral worden gedacht aan de ontvangst van schoolklassen, groepen senioren en zorgvragers, waarbij met de inrichting van de toekomstige kapberg voldoende rekening wordt gehouden door middel van toiletten, keukens, meubilair en vooral ruimte. Ruimte om een groei van het aantal bezoekers te kunnen verwezenlijken door de activiteiten beter te kunnen faciliteren. Hier blijkt dat investeren in een herbestemming noodzakelijk blijft voor zowel bestendiging als ontwikkeling. Juist dat gebeurt in museumboerderij West-Frisia, ga er zelf ter ondersteuning maar eens kijken. Volgend jaar moet de kapberg er staan.

www.museumboerderijwestfrisia.nl

WM

STOLPEN IN DE KUNST

De stolpboerderij is al eeuwenlang een terugkerend onderwerp voor beeldend kunstenaars. Niet verwonderlijk, want de polderpiramide is karakteristiek in elk landschap, in veel dorpen en zelfs in een enkele stad. De Noord-Hollandse stolp valt op en wordt niet voor niets door kunstenaars verbeeld, door alle tijden en in uiteenlopende stijlen.

Met de prachtige tekening uit 1888 nog vers in het geheugen vliegen we in deze nieuwsbrief van juni in een klap en zonder tussenstop rechtstreeks door naar een olieverfschilderij anno 2018. Van louter zwart grafiet naar een ware uitbarsting in kleur, waarvan een helder en stralend blauw het grootste deel van het doek vult. Hoewel die smalle strook ultragroen weiland aan de onderkant bijna om net zoveel aandacht vraagt als al dat hemelse blauw. Dit kleurrijke schilderij stelt een Texels landschap voor en is van de hand van de Rotterdamse kunstenaar Jeroen Allart. Een heerlijk, bijna goddelijk, zomers tafereel.

Jac. P. Thijsse

Jeroen Allart maakte dit schilderij 'Texel 2' (40 x 70 cm) als gezegd in 2018 voor de tentoonstelling 'Oase Oranjewoud' in Museum Belvédère nabij Heerenveen, waar Allart naast nog een Texels landschap ook exposeerde met een serie fantasievolle vogels. Hij raakte over dit onderwerp geïnspireerd door het werk van Jac. P. Thijsse, de grote natuurvorser, die hij met name kent van de bekende Verkade-albums. Thijsse woonde zelf twee jaar op het Waddeneiland en ook Allart houdt van Texel, waar hij sinds zijn jeugd regelmatig bivakkeert. De weidse

uitzichten op de weilanden met daarin het typisch Noord-Hollandse boerderijtype zijn Allart lief. En dat blijkt ondubbelzinnig uit dit schilderij, waarin naast een stolp ook een vliegende zeemeeuw de hoofdrol opeist. Het rode puntdak en de typisch witte muren van deze stolp staan centraal in een verder bewegingloze omgeving. Zelfs de vliegbeweging van de spierwitte vogel lijkt bevroren in olieverf. Met een grafische, bijna stripachtige stijl en een loeistrak uitgestreken palet aan volle kleuren bereikt Allart dit buitengewoon stille effect waaraan het monochrome kleurgebruik sterk bijdraagt. Hierdoor ontstaat een afbeelding waarbij de toeschouwer als vanzelf zijn of haar adem inhoudt. Het is stil en toch spreekt het beeld boekdelen. Licht speelt op bijna 'Hopperiaanse' wijze een hoofdrol. Zo ook in dit Texelse landschap waar kleurvlakken het beeld bepalen en geen grasspriet beweegt. Welk een zegingskracht heeft dit doek.

Terra Winsum

Jeroen Allart (1970) woont en werkt in Rotterdam en heeft na het Grafisch Lyceum, de Rijksacademie van Beeldende Kunsten te Amsterdam en de Willem de Kooning Academie gevolgd. Het werk van Allart bestaat uit grafiek en schilderijen, terwijl

hij zich soms uit in keramiek, zeefdruk en ruimtelijk werk. Allart neemt Hollandse landschappen, cowboys, interieurs, katten, vogels en vissen als onderwerp voor zijn werk. Meestal geeft hij die vereenvoudigd weer in heldere kleuren en vormen. Kleurrijk en begrijpelijk voor iedereen. Allart heeft eerder een kleine serie Zweedse (Skåne) en Hollandse boerderijlandschappen (Terra Winsum) gemaakt in acryl. De schilderijen hebben bijna alle een lage horizon en dus speelt het blauwe vlak van de hemel een grote rol in de superrealistische taferelen. Allart schuwt geen grote stallen en geen windturbine, hij neemt deze juist als aanwezig in zijn thematische landschap op. Zelf zegt Allart, dat hij als schilder nooit op landschappen raakt uitgekeken. 'Wat een koffiepoot betekent voor Klaas Gubbels, is een landschap voor mij.' Toch werkt hij in olieverf beduidend losser en meer ruimtelijk dan in acryl. Andere materie, waardoor, naar eigen zeggen, er zelfs vergezichten ontstaan met stapelwolken. Uit onkunde liet hij die in acryl altijd achterwege, terwijl wolken juist zo ontzettend mooi kunnen zijn, verzucht Allart. 'Texel 2' is hiervan een prachtig, wolkloos voorbeeld.

WM

DE SCHOONHEID VAN VERVAL: BUIKENDE MUREN

Velen zien verval, afbrokkeling, aftakeling als iets negatiefs, desalniettemin heeft verval ook een bepaalde schoonheid. Het is een stille getuige van het verleden en roept bij velen gevoelens van nostalgie op. Zo ook muren die uitbuiken onder de zware last van het piramidale dak. Hoewel de daken van stolpboerderijen in de eerste plaats rusten op de vierkantsconstructie is het mogelijk dat in de loop der tijd het dak steeds meer kracht gaat uitoefenen op de gevels: het dak drukt de muren dan als het ware uiteen. Dit noemen we buikende muren en is niet altijd rampzalig.

Fundering

De wanden van de vroegste boerderijen bestonden uit houten staanders met daartussen vlechtwerkwanden zonder fundering. Later werden de houten raamwerken bekleed met schotwerk. Toen in de zestiende eeuw baksteen beschikbaar kwam, werden in eerste instantie de stadshuizen steeds vaker uit metselwerk opgetrokken. Op het platteland bleef hout nog lange tijd het belangrijkste bouw materiaal, maar toch werd in de loop der tijd (eerst door de rijkere boeren) steeds vaker baksteen toegepast. Voor de buitenmuren van stolpboerderijen werd aanvankelijk alleen voor het woongedeelte, maar ten slotte ook voor de stallen metselwerk toegepast en werden de buitenmuren zelfs als dragende muren uitgevoerd voor de zolderbalken. Hierdoor ontstond de noodzaak tot funderen in de vorm van palen en grondmuurtjes. Op het moment dat de

fundering haar stabiliteit verliest, ontstaan er scheuren in de gevel, maar vooral bij historische muren is dit geen reden voor paniek. Historische muren zijn vaak goed in staat beperkte funderingsschade op te vangen. Dat komt omdat ze veel elastischer zijn dan de moderne bakstenen gevels en zich daardoor beter voegen naar veranderende omstandigheden.

Metselwerk

Metselen is veel meer dan stenen stapelen voor gevorderden. Het heeft alles te maken met samenhang, stevigheid en de juiste mortel. De mortel houdt de stenen op hun plaats. Dat historische muren beter bestand zijn tegen verval heeft alles te maken met de zachte mortel waarmee ze gemetseld zijn. De mortel bestond uit kalk en was heel dun te verwerken. Natte kalk is smeug en plastisch. Op het moment dat de balklaag doorbuigt komt de belasting op de binnenkant van het pand te liggen, waardoor de muur naar buiten zal buiken. Historische muren kunnen behoorlijk wat scheefstand aan zonder al te ernstige gevolgen.

Oplossing

De oplossing voor buikende muren ligt niet in het slopen en opnieuw opmetselen van de muur, maar juist in de consolidatie van het verval, het behouden van het verhaal en de prachtige oneffenheden. Dit werd en wordt nog steeds gedaan door het aanbrengen van een houten staander aan de binnenzijde die door een muuranker aan

Klinkers, bakstenen en een muuranker.

de buitenmuur gekoppeld wordt. Deze verbinding biedt een optimale stevigheid en zorgt er voor dat de muur trots, met de buik vooruit, zijn schoonheid toont. Het is metselwerk om van te genieten en vooral niet te vernieuwen.

Bronnen:

Onderhoudswijzer voor de boerderij, Monumentenwacht Overijssel en Flevoland (2003), Provinciale monumentenwachten en de Federatie Monumentenwacht Nederland. *De stolp te kijk* (2004), J.J. Schilstra, L. Brandts Buys en C. de Jong.

Met dank aan Maarten Koning

RS

De schoonheid van oud.

Buitenmuur van binnen.

COLOFON

Nieuwsbrief nr. 97 van de Boerderijenstichting Noord-Holland 'Vrienden van de stolp', juni 2019

Secretariaat: Schapenlaan 20,
1862 PW Bergen NH
info@boerderijenstichting.nl
Dinsdag en donderdag van 9 tot 5 telefonisch
bereikbaar via 072 581 68 88
beeldbank@boerderijenstichting.nl
www.boerderijenstichting.nl
IBAN: NL69 INGB 0000 3381 81 t.n.v.
Boerderijenstichting Noord-Holland, Bergen

Community vierkantdelers:
community.monumenten.nl/stolpencommunity

Redactieteam:
Dieuwertje Duijn
Wilma Eelman
Willem Messchaert
Jan Schoen
Renee Stroomer
Nico van der Wel
Ad Kikkert (tekstcorrectie)

Grafische verzorging en advertenties:
Carla Buijsman, le bureau, Hoorn (0229 317 027)
Druk: Koopmans' Drukkerij, Zwaag
Oplage: 1.950 exemplaren

Bestuur:
Peter van Zutphen (voorzitter), Anna Paulowna
Henk de Visser (secretaris), Oudorp
Ralf van Etten (penningmeester), Stompvoren
Anneke Zandt, Twisk
Wilma Eelman, Den Burg
Ed Pielkenrood, Koog aan de Zaan

Advisering
De Boerderijenstichting biedt begunstigers de mogelijkheid om (in omvang en diepte) beperkte bouwkundige en esthetische adviezen in te winnen. Voor deze adviezen wordt een bijdrage in de kosten in rekening gebracht. Voor informatie kunt u contact opnemen met het secretariaat.

De Nieuwsbrief verschijnt in maart, juni, september en december. ISSN 1566-8843

ANBI
De Boerderijenstichting Noord-Holland is aangemerkt als culturele ANBI.
Onze penningmeester Ralf van Etten kan u alles vertellen over schenkingen aan de Boerderijenstichting en de fiscale voordelen daarvan.
Zijn e-mailadres is: penningmeester@boerderijenstichting.nl

Uw donateursbijdrage bedraagt € 22,50 per jaar, meer mag natuurlijk!
Voor bedrijven is dat minimaal € 50,- per jaar en ook daarbij geldt: een hoger bedrag is welkom.

STOLPEN IN HET NIEUWS

UIT HET NOORDHOLLANDS DAGBLAD, VERZAMELD DOOR ED DEKKER, JOURNALIST.

Een hotel met zestig kamers op de plek van een leegstaande stolp in **Groote Keeten**, dat wil een vastgoedondernemer. Tegen het plan is veel verzet. Van omwonenden, eigenaren van recreatiewoningen in een park en Het Zijper Landschap. 'Te massaal', is de voornaamste kritiek. De stolpschuur met woningen is iets meer dan honderd jaar oud.

Opnieuw treft brand een stolp, in **Bobeldijk**. De boerderij bood onderdak aan werknemers en is geheel in de as gelegd. Reddingspogingen van de bewoners met brandblussers waren kansloos. De stolp was van 1907 en was van 1920 tot voor kort eigendom van dezelfde familie. Na de verkoop en sloop van kassen betrof de familie een van de twee nieuwe huizen naast de boerderij.

De eerste West-Friese Duurzaamheidsroute - een tocht langs vernieuwers om ideeën op te doen - brengt ook stolpenbezitters op de been. Een eigenaar in De Boerenhoek te **Enkhuizen** hoort in Abbekerk over wandverwarming in de slaapkamer. Zeg maar verticale vloerverwarming. Met daarin een slangenstelsel waardoor ook gekoeld water kan stromen.

Door brand verliest de **Purmer** binnen twee maanden twee stolpen. Ze stonden naast elkaar, aan de Oosterweg. Beide woonboerderijen gingen geheel verloren. Vee in een schuur achter een van de stolpen liep geen gevaar. Over de oorzaak van de tweede brand, eind april, kon nog niets worden gezegd. Onderzoek naar de eerste brand had geen zin vanwege het snelle puinruimen.

Anna Paulowna ging begin 2012 op in Hollands Kroon, maar de toestemming van de gemeente bleef geldig na de fusie. Daardoor kon een stolp in de Wieringerwaard zeven jaar na de herindeling alsnog tegen de vlakte. De sloop mocht wachten op het overlijden van de oude bewoner. Naast de verdwenen boerderij is al een nieuwe stolpwoning gezet.

Ook in de **Schermer** gaat een stolp door brand verloren. Landlust in Zuidschermer was niet meer te redden. De vlammen sloegen al door het rietgedekte dak toen de brandweer arriveerde. De eerste eenheid is nog even binnen geweest, maar kon niets meer doen. De brand was kort maar heftig. Daardoor zal de oorzaak wel nooit boven water komen.

Boerderijcomplex De Stompekamp in **Lutjewinkel** keert terug in oude glorie. Restaurateur Hans Iwema is de nieuwe eigenaar van de twee sterk verwaarloosde stolpen uit rond 1880. De Stompekamp krijgt grotendeels een woonbestemming. Eerder pakte Iwema een oude stolp in De Kreil bij Barsingerhorn langs de Westfriese Omringdijk aan.

Onzekerheid blijft er over een te koop staande stolp in **Schagen**. Voor de gemeente - eigenaar - is de waarde getaxeerd op 950.000 euro. Er is één bod, maar dat is 'veel te laag'. De gegadigde noemt haar bedrag echter 'heus niet kinderachtig'. Zij wijst op achterstallig onderhoud en beperkingen die de gemeente oplegt. De vrouw wil er een pannekoekenrestaurant vestigen.

De gemeente Langedijk steunt het plan voor de bouw van een stolp in **Koedijk**. Op de beoogde locatie staat een oude bedrijfsloods. Na de sloop wil een ondernemer er een stolp neerzetten met daarin een aantal appartementen. Het is nog niet bekend om hoeveel appartementen het gaat. De gemeente wees eerder een plan voor vijf geschakelde woningen op deze plek af.

Nieuw voor oud in **Oudesluis**. Een gripper maakt korte metten met een stolp aan de Grote Sloop. Volgens de eigenaar was 'het niet meer de moeite' om de boerderij op te knappen. De bewoners blijven op dezelfde plek. Er keert een moderne woonstolp terug. Er ontstaat dan een opvallend ensemble. Op het boerderijerf verzeen eerder twee woningen in kapbergmodel.

Het Regionaal Archief Alkmaar is verrijkt met het archief van boerderijenkenner Jaap de Wit uit **Schagen**. Historisch onderzoeker, auteur en tekenaar De Wit heeft zijn archief overgedragen. Een halve eeuw deed hij onderzoek naar het agrarische verleden van Schagen en aangrenzend gebied. In 2012 publiceerde hij een lijvig boek over vier eeuwen stolpen.

PER ABUIS

We vergaten te vermelden dat ons artikel over het West-Friese mintgroen bewerkt is overgenomen uit Jaarboek 2018 'West-Friesland Oud & Nieuw' naar het artikel 'De geboorte van het West-Fries groen' van Hans van Kampen, Schagen. Waarvoor alsnog hartelijk dank.

SCHILDERSBEDRIJF Jos Bes
TUITJENHORN
TEL : 06-53694232 / 0226-393615
WWW.SCHILDERSBEDRIJF-JOSBES.NL

PRONK STAAT VOOR VAKMANSCHAP

PRONK BOUW
nieuwbouw
verbouw
onderhoud
restaurantie

Machinestraat 2, Postbus 20, 1749 ZG Warmenhuizen
Telefoon (0226) 391374, fax (0226) 392032
E-mail: info@pronkbouw.nl, website: www.pronkbouw.nl

Ontwerp en aanleg landelijk erf en tuin

- Erf- en tuinontwerp landelijke tuinen/erven, boerderijerven
- Beplantingsplan en aanleg
- Advies onderhoud beplanting zoals boomgaarden, bosjes en weiden (ontwikkeling bloemenweiden)
- Kwaliteitsplan bij vergunningaanvraag bouw schuur, stal, ed.

INFO@LANDRADE.NL 06-39843826 WWW.LANDRADE.NL

RIETDEKKERS BV

Zwaagdijk-Oost 286, t. 0229 262140, m. 06 20548854
info@rietdekkersbedrijfsijm.nl, www.rietdekkersbedrijfsijm.nl

Is uw stolp vervallen? Wanhoop niet!

stolpenbouw
klaar voor de toekomst

I W E M A BOUW

SCHILDERSBEDRIJF
VAN BENSCHOP

DE
VERFFRAAIER!

Zegt wat hij doet,
doet wat hij zegt.

Werkt ook met verven op natuurlijke basis.

T 06 - 22 799 263 - info@vanbenschop.nl

Wognum - www.deverffraaiier.nl

f facebook.com/schildersbedrijfvanbenschop.nl

Wij helpen mensen uit de brand

HERBOUW • NIEUWBOUW • VERBOUW • INTERIEUR

MAARTEN KONING

Bouwkundig Ontwerp- & Tekenbureau bv

Al 25 jaar

Schrevel 12

De Goorn

0229 540 996

maarten-koning.nl

KLAVER
MAKELAARDIJ

**SPECIALIST IN DE
VERKOOP & AANKOOP
VAN STOLPBOERDERIJEN**

NEEM CONTACT MET ONS OP

www.klavermakelaardij.nl | 0226-414008

**BUITEN
STATE**
makelaars